

УЧАСТИЕТО НА БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА В ЕДИННИЯ МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ – ПРЕДПОСТАВКА ЗА УСПЕШНО УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКОВАТА СИСТЕМА

Доц. д-р Ренета Димитрова
Нов български университет
r.dimitrova@nbu.bg

PARTICIPATION OF THE BULGARIAN NATIONAL BANK IN THE SINGLE RESTRUCTURING MECHANISM – A PREREQUISITE FOR SUCCESSFUL MANAGEMENT OF THE BANKING SYSTEM

Assoc. Prof. Reneta Dimitrova Ph.D.
New Bulgarian University
r.dimitrova@nbu.bg

Резюме: Настоящата статия разглежда участието на Българска народна банка в единния механизъм за реструктуриране. След като на 1 октомври 2020 г. централната ни банка установи тясно сътрудничество с Европейската централна банка, започна да изпълнява нови функции като орган за надзор и за реструктуриране на кредитни институции в рамките на Единния надзорен механизъм и на Единния механизъм за реструктуриране. Това наложи промени в Закона за кредитните институции и в Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, което беше последвано от реорганизация на структурата на Българска народна банка, до нови практики по отношение на обмена на информация, административното управление и финансирането на тези нови дейности.

Ключови думи: Българска народна банка, кредитни институции, единен механизъм за реструктуриране

Abstract: This article examines the participation of the Bulgarian National Bank in the Single Resolution Mechanism. After our central bank established close cooperation with the European Central Bank on October 1, 2020, it began to perform new functions as a supervisory and restructuring authority for credit institutions within the framework of the Single Supervisory Mechanism and the Single Resolution Mechanism. This necessitated changes in the Law on Credit Institutions and the Law on the Recovery and Restructuring of Credit Institutions and Investment Intermediaries, which was followed by a reorganization of the structure of the Bulgarian National Bank, to new practices regarding information services, administrative management and financing of these new activities.

Keywords: Bulgarian National Bank, credit institutions, single mechanism for restructuring

Въведение

От 1 октомври 2020 г. , след като установи тясно сътрудничество с Европейската централна банка, Българска народна банка се присъедини към Единния надзорен механизъм и към Единния механизъм за реструктуриране. Процесът на присъединяване продължи дълго, след много дискусии и изразявани позиции и страхове, че България ще загуби своята независимост като надзорник, че ще носи солидарно рисковете за банки в страните от Европейския съюз, но няма да получава реципрочни облаги, че това може да наруши нейната финансова стабилност и други. И всичко това, след като е известно, че едно от условията България да стане част от Еврозоната е присъединяването ѝ към Банковия съюз, състоящ се от Единен надзорен механизъм, Единен механизъм за възстановяване и реструктуриране и Европейска схема за гарантиране на депозитите. Европейската схема за гарантиране на депозитите е последния стълб от Банковия съюз и с нейното създаване и приемане той ще бъде изграден напълно. Целта на настоящата статия е да разгледа от една страна възможностите, които дава единния механизъм за реструктуриране на Българска народна банка за успешно управление на банките в България, а от друга, да акцентира и върху предизвикателствата пред които е изправена централната ни банка.

Участие на Българска народна банка в Единния механизъм за реструктуриране – предизвикателства и възможности за успешно управление на кредитните институции

Както вече бе посочено, участието на Българска народна банка в Европейския надзорен механизъм предполага тя задължително да е част от Европейския механизъм за реструктуриране, в основата на който стои Фонда за реструктуриране на банки. Такъв фонд в нашата страна е създаден още през 2015 г. със Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници. И това, че страната ни не е в тясно сътрудничество с Европейската централна банка делегираше управлението на този фонд да се извършва от Управителния съвет на Фонда за гарантиране на влоговете в банките. Още тогава Българска народна банка е определена за орган за реструктуриране на банките и като такава, на нея се възлага задачата на определя вноските във фонда и съответно използването на средствата, събрани в него, в случай, че се наложи реструктуриране на банка или банки.

Ключови нормативни документи за реструктуриране на кредитни институции са Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г., Регламент (ЕС) № 806/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 юли 2014 г., Закон за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници в сила от 14.08.2015 г., Закон за Българска народна банка, Закон за кредитните институции и Закон за банковата несъстоятелност.

Промените в нормативната уредба започват с Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници. От тази Директива могат да бъдат изведени основните причини, предизвикали стартиралата дейност по формиране на нова политика за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници в затруднение, а именно:

- Кризата от 2008 г., която е имала отражение върху цялата система, тъй като засяга достъпа до финансиране на голяма част от кредитните институции, от една страна, а от друга, държави членки за да спасят кредитни институции използват парите на данъкоплатците - т. (1) и т. (2).
- Друга съществена причина е високата степен на интеграция и взаимовъзрзаност, защото много от институциите извършват значителна част от дейността си извън националните граници, което може да се отрази върху стабилността на финансовите пазари в различни държави членки, в които те извършват дейност - т. (3);
- Следващата причина е, че липсват до голяма степен подходящи инструменти за ефективно справяне с нестабилни или проблемни кредитни институции и инвестиционни посредници, с помощта на които да се предотвратят случаите на неплатежоспособност или, ако такива настъпят, последиците от тях да се сведат до минимум чрез запазване на функции със системно значение за засегнатата институция - т.(1).
- Причина е и липсата на хармонизация на процедурите за реструктуриране на равнището на Съюза,

налице са съществени и процесуални различия между законите, подзаконовите нормативни актове и административни разпоредби, които уреждат несъстоятелността на кредитните институции в държавите членки и които имат пряка връзка с процеса на възстановяване и реструктуриране на тези институции - т.(4).

Директивата е последвана Регламент (ЕС) № 806/2014 на Европейския парламент и на Съвета за установяването на еднообразни процедури за реструктуриране на кредитни институции и някои инвестиционни посредници в рамките на Единния механизъм за реструктуриране и Единния фонд за реструктуриране и за изменение на Регламент (ЕС) № 1093/2010. Този регламент определя еднакви правила за реструктуриране, еднакви административни практики и уеднаквен процес на вземане на решения по отношение реструктурирането на кредитни институции (а заедно с това и за някои инвестиционни посредници). Основна причина за тази стъпка е констатираната взаимовръзка между разликите в правилата, административните практики и процеса на вземане на решения в отделните държави, които не осигуряват яснота и предвидимост за последиците ако дадена банка или банки не изпълняват задълженията си и недоверието и пазарната нестабилност на пазара на банкови услуги. Както се посочва в т. (10) от Регламента, Директивата установява:

- Минимални общи правила за реструктуриране;
- Общи инструменти за реструктуриране;
- Общи правомощия за реструктуриране на националните органи на всяка държава членка.

С въвеждането на Единния механизъм за реструктуриране - т.(14), се постига разрешаване на възможното несъответ-

ствие между надзора на равнището на Съюза върху банките в участващите държави членки и националното им третиране при процедури за реструктуриране, а това ще бъде постигнато след като Съветът за реструктуриране и националните органи за реструктуриране започнат да прилагат едни и същи материално правни разпоредби - т.(23).

Участниците в процеса на възстановяване и реструктуриране на кредитни институции (банки) са:

Единният банков орган;

- Единният съвет за реструктуриране;
- Европейската комисия, Съветът на Европейския съюз, Европейската централна банка, националните органи за реструктуриране и националните компетентни органи на страните-членки на Европейския съюз;
- Българска народна банка;
- Министерство на финансите.

Участието на Единния банков орган основно е в събирането на информация, което би могло да се нарече обмен на информация (чл.35, т.1,2 и 3 от Регламент (ЕС) №1093/2010) Това е така, защото по искане на Единния банков орган компетентните органи на държавите членки следва да му предоставят исканата информация, но само ако имат законен достъп до нея. Тази информация може да се изиска да е периодична и в определен формат. Обменът на информация има и друга посока. Единният банков орган освен да иска информация, може да дава информация на компетентни органи на държави членки, стига искането да е обосновано.

Главната роля в процеса на реструктуриране в Европейския съюз е отредена на Европейския съвет за реструктуриране и тя е да гарантира реструктурирането на банки в затруднение с минимално въздействие върху реалната икономика и публичните финанси на участващите страни

в Европейския съюз и извън него (Регламент 806/2014). От тази цел произтичат и основните му задачи, които са:

- Насърчаване на финансовата и икономическата стабилност в целия Европейски съюз;
- Свеждане до минимум на разходите за реструктуриране и избягване на загубата на стойност освен ако това е необходимо за постигане целите на реструктурирането;
- Осигуряване на ключови предимства за данъкоплатците, банките и вложителите;
- Установяване на стандартни правила и процедури за реструктуриране на субекти;
- Вземане на решения за реструктуриране в рамките на Банковия съюз в съответствие с установения стандартен процес;
- Установяване на надеждни и съществени договорености за реструктуриране;
- Премахване на пречките за реструктурирането, за да стане банковата система в Европа по-безопасна.

Както вече беше посочено по-горе, Законът за възстановяване и реструктуриране на кредитните институции и инвестиционни посредници е в сила от 2015 г. и е променян, включително и през 2023 г. Установеното тясно сътрудничество с Европейската централна банка през 2020 г. доведе до промяна в правомощията на централната ни банка в тази важна дейност. В чл.2, ал.1 Българска народна банка се определя за орган за реструктуриране на кредитни институции, които подлежат на надзор или консолидиран надзор от нея. Субектите, подлежащи при необходимост на реструктуриране и БНБ, която отговаря за това, са определени също в Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници (чл.1, ал. 1) и са банка, фи-

нансов холдинг, смесен финансов холдинг, холдинг със смесена дейност, финансов холдинг майка в държава членка, финансов холдинг майка от Европейския съюз, смесен финансов холдинг майка в държава членка или смесен финансов холдинг майка от Европейския съюз. Ако Българска народна банка е органът за реструктуриране и се представлява в Единния съвет за реструктуриране от подуправителя, ръководещ управление „Емисионно“, то компетентният орган е самостоятелна структура – дирекция „Реструктуриране на кредитни институции“, част от управление „Емисионно“, която има за задача да подпомага Управителния съвет при вземане на решения за реструктуриране на банка. Важно е да се уточни (чл.2, ал.4), че в процеса на подготовка, планиране и изпълнение на решенията за реструктуриране, тази дирекция си сътрудничи активно с Управление „Банков надзор“ на Българска народна банка. Нещо повече, консултациите между Българска народна банка като орган за реструктуриране и Дирекция „Реструктуриране на кредитни институции“ се извършват чрез обмен на информация и становища между Дирекцията и Управление „Банков надзор“ на централната ни банка (чл.2, ал.5). И тук възникват няколко въпроса:

- Независима ли е дирекция „Реструктуриране на кредитни институции“ в процеса на своята работа?
- Възможен ли е конфликт на интереси между двете управление в Българска народна банка – Управление „Емисионно“ с дирекция „Реструктуриране на кредитни институции“ в него и управление „Банков надзор“?

Структурата на Българска народна банка, както е вече години наред, включва три управления – „Емисионно“, „Банков надзор“ и „Банково“. Управителният съвет, който взема всички решения може да

се окаже, че трябва да изпълнява едновременно три роли:

- Първата е продавач на активи ако става дума за използване на този инструмент за реструктуриране (чл. 56 от Закона) или да избере извънреден управител, който да замени ръководните органи на кредитна институция в режим на реструктуриране (чл. 54 от Закона) защото чл.16, т. 17 делегира на Управителния съвет да приема решения като орган за реструктуриране съгласно Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и Регламент (ЕС) №806/2014;
- Втората е надзорник. Чл. 2, ал. 6 от Закона за Българска народна банка й възлага да регулира и осъществява надзор върху дейността на другите банки в страната с оглед поддържане стабилността на банковата система и защита интересите на вложителите. Заедно с това, чл. 20, ал. 3 от същия закон уточнява, че Подуправителят, ръководещ това управление, упражнява надзорните си правомощия и оперативното ръководство на управление „Банков надзор“ самостоятелно и независимо от функциите на другите управление в Българска народна банка;
- Третата е кредитор от последна инстанция. Чл. 20, ал. 2 определя, че при възникване на системен риск за стабилността на банковата система управление „Банково“ осъществява функции на кредитор от последна инстанция. Предложенията на това управление се приемат от Управителния съвет на Българска народна банка.

В заключение, всички решения по отношение на реструктурирането, емисионната дейност, надзора и регулирането и

кредитирането от последна инстанция, се вземат от Управителния съвет на Българска народна банка, членове на който са и тримата подуправители, ръководещи горепосочените управления.

Факт е, че пълната информация за всяка една банка в нашата страна се намира в управление „Банков надзор“. Това означава, че дирекция „Преструктуриране на кредитни институции“ от управление „Емисионно“ и управление „Банково“ се нуждаят от обмен на информация и от сътрудничество с управление „Банков надзор“ и това е съществено предимство за тях. Още повече, че трите управления са част от една институция – Българска народна банка. И въпросът тук е, възможен ли е конфликт на интереси след като функцията „Преструктуриране на кредитни институции“ се изпълнява от дирекция в управление „Емисионно“, а функцията „Надзор над банките“ съответно от управление „Банков надзор“ и въобще удачно ли е, създаването на структура за преструктуриране на банки в Българска народна банка.

Нормативно въпросът за разделяне на функциите на управленията е решен. Българска народна банка още през 2017 г. е приела Вътрешни правила за работа на дирекция „Преструктуриране на кредитни институции“, които е изменила и допълнила в края на 2020 г. след установяването на тясно сътрудничество. Чл.3, ал. 2 на тези Правила определя, че оперативната дейност на тази дирекция е на пряко подчинение на подуправителя, ръководен управление „Емисионно“. И това няма как да е друго, след като тя е част от управление „Емисионно“. В тези правила се акцентира върху независимостта на дирекцията в три посоки:

- Първата е, че тя е самостоятелно структурно звено (чл.3, ал. 1);

- Втората е, че тя е пряко подчинена на подуправителя на управление „Емисионно“ (чл.3, ал.2);
- Третата е, че тя си сътрудничи с други структурни звена в Българска народна банка, но в съответствие с изискванията за обособеност и независимост (чл.5, ал.1). И нещо повече, режимът на това сътрудничество е уреден нормативно с Вътрешни правила за обмен на информация и сътрудничество между дирекция „Преструктуриране на кредитни институции“ и другите структурни звена в Българска народна банка.

И макар, че Българска народна банка си е свършила работата по отношение на нормативната уредба, логично е да се постави въпроса, възможно ли е след етапа на анализ на конкретната ситуация в дадена търговска банка, дирекция „Преструктуриране на банки“, използвайки информация от управление „Банков надзор“, да остане безпристрастна на етапа на изработване на решение. Ако надзорниците не са си вършили качествено работата и в резултат на това една кредитна институция се окаже в ситуация да се прилагат спрямо нея мерки по Закона за възстановяване и преструктуриране на банки, как ще постъпят колегите им от дирекцията при изработване на предложение за решение. Този въпрос има и морален аспект и извежда на дневен ред необходимостта от качествени експерти в Българска народна банка не само по отношение на професионализъм, но и на морал. И защо например, след като Управителният съвет на Българска народна банка може да създава и други управления и служби според разпоредбите на чл.19, ал. 2, не е пристъпил към такава дейност. Преструктурирането на кредитни институции не е временна мярка. То ще продължи да бъде част от дейността на Европейските банкови органи, за да гарантира стабилност на банковия съюз.

Едно самостоятелно управление, би било в по-добри позиции относно успешното отделяне на функцията Преструктуриране на кредитни институции от функцията надзор и функцията кредитиране на кредитни институции. Още повече, че в Закона за Българска народна банка в чл.20, ал. 1 е записано, че Основната функция на управление „Емисионно“ е да поддържа пълно валутно покритие на общата сума на паричните задължение на Българска народна банка, като предприема необходимите действия за ефективно управление на brutните международни резерви на банката. Преструктурирането като част от дейността на това управление не присъства в Закона за Българска народна банка. А най-добрият вариант, с цел да се избегне преструктурирането и надзора над кредитни институции да са в Българска народна банка, е да се сформира такава структура извън Българска народна банка по отношение на кредитните институции и Комисията за финансов надзор по отношение на инвестиционните посредници. Разбира се, обменът на информация трябва да присъства в работата на двете структури.

В Регламент (ЕС) №806/2014 прави впечатление една теза, която заслужава внимание и която има отношение към компетентния орган в България като държава - членка. Това, че правилата за преструктуриране, както и практиките и подходите за споделяне на тежестта оставайки на национално ниво е възможно да правят националните надзорници силно заинтересовани да ограничават до минимум потенциалното въздействие на банковите кризи върху националната икономика и за тази цел те могат да ограничават вътрешно груповите трансфери и заемане на средства, или да налагат по-стриктни капиталови и ликвидни изисквания към дъщерните дружества на потенциално проблемни предприятия майки - т. (9). Така обаче се поставят под съмнение ко-

ректността на компетентните органи на съответната държава членка. И не само, националният интерес по отношение на финансовата сигурност остава на заден план, а на преден план излиза интереса на потенциално проблемните предприятия майки от други държави членки в името на това, да не се създава безпокойство заради възможното ограничаване на трансграничните дейности на банките и възпрепятстване упражняването на основни свободи и нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар – т. (9).

Друг въпрос, който заслужава внимание е предназначението и управлението на Фонда за преструктуриране на банки. Фондът за преструктуриране на банки е създаден, както е известно, още през 2015 година със Закона за възстановяване и преструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници. До установяването на тясно сътрудничество с Европейската централна банка, Фондът не е самостоятелно юридическо лице и се управлява от Управителния съвет на Фонда за гарантиране на влоговете в търговските банки. Впоследствие, с присъединяването към Единния механизъм за преструктуриране, в правомощията на Българска народна банка влиза управлението на този фонд (чл. 134, ал. 1). Той включва два подфонда: подфонд за цел финансиране на прилагането на инструментите и правомощията по закона по отношение на клоновете на кредитни институции от трети държави и подфонд за набиране на вноски от кредитни институции, които са лицензирани в Република България и попадат в обхвата на Единния механизъм за преструктуриране, като тези средства се прехвърлят към Единния фонд за преструктуриране (чл. 134, ал. 1). И тук възниква въпроса, не е ли по-правилно средствата по втория подфонд да не се прехвърлят в Единния фонд за преструктуриране, а да се управляват от Българска

народна банка. Това са средства, които биха се използвали за кредитни институции, опериращи на българския финансов пазар и е редно Българска народна банка като национален орган за реструктуриране да бъде в правото и в задължението си да управлява този подфонд.

Последният участник в сложния процес на реструктуриране на кредитни институции, според Закона, е Министерство на финансите в лицето на министъра на финансите, които следва не само да бъде информиран, но и да участва в процеса на реструктуриране. Чл. 4, ал. 1 задължава Българска народна банка като орган за реструктуриране да информира незабавно министъра на финансите за решенията си за предприемане на действия по реструктуриране и за прилагане на инструмент за реструктуриране. Информацията, която следва да се предостави е най-малко относно текущото финансово състояние на институцията, плана за реструктуриране на институцията и друга информация от значение по преценка на Българска народна банка или по искане на Министъра на финансите (чл.4, ал. 3). Но ал. 2 от същия член посочва, че до предприемане на действия за реструктуриране с прилагане на конкретен инструмент се стига само след одобрение на Министъра на финансите в следните случаи: когато оказват или могат да доведат до неблагоприятно въздействие върху публичните финанси; налице е обоснована вероятност да се стигне до необходимост от използване на държавни инструменти за финансова стабилизация или процесът на реструктуриране може да доведе до възникване на системна криза, която засяга няколко институции или целия финансов сектор. В такава ситуация министърът на финансите може да одобри решението на Българска народна банка, но може и да го отхвърли и в такъв случай последната внася промени в решението си (чл.4, ал. 4). По отношение

на информирането на Министъра на финансите, то е резонно, защото става дума за неблагоприятно събитие в банковия сектор. Но целите на реструктурирането, определени в чл. 50, ал.1 на Закона са: да осигури на непрекъснатост на критичните функции; да осигури избягване на значителни неблагоприятни последици за финансовата стабилност, по-специално чрез предотвратяване на разпространението им, включително в пазарната инфраструктура, и чрез поддържане на пазарна дисциплина; осигуряване на защита на публичните средства, като се свежда до минимум както зависимостта от използване на извънредна публична финансова подкрепа, така и нейният размер; осигуряване на защита на вложителите, чиито влогове са гарантирани при условията и реда на Закона за гарантиране на влоговете в банките; осигуряване на защита на средствата и активите на клиентите. Това означава, че задълженията на дирекция „Реструктуриране на кредитни институции“ и на Българска народна банка като орган за реструктуриране включват именно тези цели, което изключва възникването на ситуация, която да изисква ползване на публични финанси. Както и даване на права на Министъра на финансите да отхвърля решение за реструктуриране на кредитния институция. Но тук възниква един друг въпрос, свързан с глобализацията на банковия сектор, която е част от глобализацията във всички сфери на икономиката на целия Европейски съюз. Не е ли време Европейският парламент, Европейската комисия, Единния банков орган, Европейската централна банка, централните банки в отделните държави-членки да се зададат един важен въпрос, а именно – Не стават ли търговските банки в Европа твърде големи за да фалират. И още, всичките политики за надзор, възстановяване и реструктуриране, които биват променяни през няколко години чрез нови и нови регламенти, ще

могат ли да овладеят разрушителното въздействие на изпаднала в лошо финансово състояние и неплатежоспособност много голяма кредитна институция. Тя ще повлече след себе си не само други кредитни институции, но и предприятия от реалната икономика. Прави впечатление, че в регламентите за надзор, възстановяване и реструктуриране главната цел е проблемни банки да не се спасяват с пари на данъкоплатците, което естествено е абсолютно правилно. Но заедно с това на дневен ред би следвало да се изведе грижата за предприятията, клиенти на тази банка, с техните работни места и работни заплати, а не само кредиторите в банките в режим на реструктуриране и спасяване. И означава ли това благосклонно отношение към окрупняването на банковия сектор в Европейския съюз, че твърде големите за да бъдат фалирани банки ще оцеляват, а малките ще бъдат сложени на „гилотината“. Всъщност и в малките банки работят хора, техни клиенти са предприятия, в които работят хора и всички те издържат семейства или себе си.

Заклучение

Настоящото изследване не изчерпва въпросите относно сложната и много обемна нормативна уредба и работа по възстановяване и реструктуриране на кредитни институции. Като национален орган за реструктуриране Българска народна банка има големия ангажимент да осъществява не само надзор над кредитните институции, но и да оценява целите на реструктуриране на кредитна институция, възможностите за реструктуриране, плановите за възстановяване и за реструктуриране, избора на инструмент/и за реструктуриране, минималните изисквания за собствен капитал и приемливостта на задълженията и други. Все много отговорни дейности, с които би следвало да се

защити интереса на обществото не само в нашата страна, но и Европейския съюз. Именно тази обосновка на реструктурирането на кредитните институции дава основание в чл. 50, ал. 1 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници да бъдат формулирани и основните цели, а именно: осигуряване на непрекъснатост на критичните функции на институцията, които включват основните банкови дейности като приемане на депозити, кредитиране на нефинансови субекти, платежни услуги и услуги, свързани с теглене/внасяне на парични средства в брой, попечителски услуги и управление на активи, финансиране на едно и капиталови пазари; избягване на значителни неблагоприятни последици за финансовата стабилност; осигуряване на защита на публичните средства; защита на вложителите и инвеститорите; осигуряване на защита на средствата и активите на клиентите.

Използвани източници

Evropeyski bankov organ. [Европейски банков орган]. Available at: <https://european-union.europa.eu>, последно посетен на 20 август 2023 г.

Evropeyska Sistema za finansiv nadzor. Европейска система за финансов надзор. Available at: <https://www.bankingsupervision.europa.eu>, последно посетен на 20 август 2023 г.

Direktiva 2014/59/EC na Evropeyskia parlament i na Saveta ot 15 may 2014 godina za sazdavane na ramka za vuzstanoviavane I prestrukturirane na kreditni institucii I investicionni posrednici... [Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници.....] Available at: <http://eur->

lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT, последно посетен на 20 август 2023 г.

Reglament (EC) № 806/2014 na Evropeyskia parlament i na Saveta ot 15 juli 2014 godina za ustanoviavane na ednoobrazni pravila I ednoobrazni proceduri za prestrukturirane na kreditni institucii I niakoi investicionni posrednici v ramkite na Edinnia mehanizam za prestrukturirane I Edinnia fond za prestrukturirane I za izmenenie na Reglament (EC) №1093/2010. [Регламент (ЕС) № 806/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 юли 2014 година за установяване на еднообразни правила и еднообразни процедури за реструктуриране на кредитни институции и някои инвестиционни посредници в рамките на Единния механизъм за реструктуриране и Единния фонд за реструктуриране и за изменение на Регламент (ЕС) № 1093/2010.] Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/>, последно посетен на 20 август 2023 г.

Zakon za Bulgarska narodna banka. (2022) Obnarodvan v Darjaven vestnik, br.104 ot 2022 g. [Закон за Българска народна банка обнародван в Държавен вестник, бр. 104 от 2022 г.], Available at: <https://www.bnb.bg/bnbweb/groups>, последно посетен на 19 август 2023 г.,

Zakon za kreditnite institucii. (2023) Obnarodvan v Darjaven vestnik, br.65 i br. 66 ot 2023 g. [Закон за кредитните институции, обнародван в Държавен вестник, бр. 65 и бр. 66 от 2023 г.], Available at: <https://www.bnb.bg/bnbweb/groups>, последно посетен на 19 август 2023 г.

Zakon za vazstanoviavane I prestrukturirane na kreditni institucii i investicionni posrednici. Obnarodvan v Darjaven vestnik,(2023), br. 8 ot 25 ianuari 2023 g. [Закон за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, обнародван в Държавен вестник, бр. 8 от 25 януари 2023 г.], Available at: <https://lex.bg/bg/laws/idoc>, последно посетен на 19 август 2023 г.

Vatreshni pravila za rabota na direkcia "Prestrukturirane na kreditni institucii", (2020), izm. i dop. s reshenie №448 ot 17.12.2020 g. na US na BNB. [Вътрешни правила за работата на дирекция „Реструктуриране на кредитни институции“, последно посетен на 20 август.2023 г., изм. и доп. с решение № 448 от 17.12.2020 г. на УС на БНБ, Available at: https://www.bnb.bg/bnbweb/groups/public/documents/bnb_laws/.